

[Formanden.]

placering bringes i overensstemmelse med tjenestemændenes?"

Disse spørgsmål vil blive optaget på dagsordenen for tingets spærgetid i morgen.

Medlem af folketinget Henry Sørensen har meddelt mig, at han ønsker til ministeren for Grønland at stille følgende spørgsmål:

„Hvorledes vil ministeren begrunde den stærkt restriktive oliesalgspolitik, som den kongelige grønlandske handel anvender i Grønland over for syddanske fiskere?"

Disse spørgsmål vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommande spærgetid efter i morgen.

*Skriftlig fremsættelse af lovforslag.***Ordføreren for forslagsstillerne (Ømann):**

Jeg tillader mig herved for folketinget at fremsætte forslag til lov om ændring af ligningsloven.

Det drejer sig om den skattemæssige behandling først og fremmest af parcelhuse, men også af rigmandsvillaer, sommerhuse og ejerlejligheder, hvilke sidste jeg helst så afskaffet, men de figurerer nu engang stadig i loven.

Dette tings skattekyndige kan måske undre sig over, at jeg kommer igen med dette forslag om afskaffelse af det gule ejendomsskema og oven i købet i udvidet stand, idet fradrag for private renter nu foreslås afskaffet i det hele taget. Har vi ikke fra embedsmændene fået at vide, at sondringen mellem private og erhvervsmæssige renter er vanskelig, og har forskellige ordførere heroppefra ikke fortalt mig, at forslaget kunne virke generelt til skade for lønmodtagerne, fordi de erhvervsdrivende nok skulle finde udveje for rentefradrag?

Alt hvad der er hændt på den økonomiske front og inden for boligsektoren, siden folketinget sidst drøftede disse ting, har imidlertid overbevist mig om, at forslaget er rigtigt, og at der skal endog meget voldsomme administrative betænkeligheder til at opveje det behov der vitterligt er for foranstaltninger som de her foreslåede.

Lovforslaget tilsigter for det første en skattemæssig ligestilling mellem ejere og

lejere. Om det uretfærdige i den nuværende forskelsbehandling er vist alle enige.

For det andet tilsigter forslaget, at boligudgiften, som ubestrideligt er en privat udgift, skal være uden indflydelse på skattens højde. Den eksisterende sammenhæng mellem høj indkomst og stor skattefordel er en ekstra urimelighed.

For det tredje tilsigter forslaget, at renter af privat gæld, der ligeledes er en åbenbar del af privatforbruget, ikke skal kunne fradrages. Den nuværende ordning er en direkte opfordring til gældsstiftelse og anledning til inflation.

For det fjerde er formålet at standse inflationen i boligsektoren. Parcelhusfordelene kapitaliseres i højere salgspriser og suger grundpriserne med i vejret. Disse højere priser giver spillerum for fordyrelser og smitter af på prisniveauet i byggeproduktionen i almindelighed. Herved hæmmes konkurrence og industrialisering af byggeriet. Resultatet er salgspriser, der stiller krav til en langt større obligationsmasse end ellers nødvendigt med kursfald og rentestigninger til følge.

For det femte sigter forslaget på at fjerne den inflationskilde, som findes i parcelhusenes lånereserve. Der findes ca. 550.000 parcelhuse. I de ældre af disse er plads til store prioriteter, før skorstenen nås. Hvis man i gennemsnit anslår lånemulighederne til 20.000 kr. pr. hus, udgør de samlede latente lånemuligheder 11 milliarder, muligheder, der, selv om de kun udnyttes beskedent, gør en styring af kredit- og rentepolitik til noget nær en umulighed.

Forslaget stemmer med principperne i vor indkomstskattelovgivning. Det har en række indgribende gavnlige økonomiske virkninger, som ikke blot regeringen i den nuværende situation, men også hele befolkningen er interesseret i. Jeg skal anbefale lovforslaget til tingets overvejelse og vedtagelse.

Den første sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af næringsloven.

(Lovforslaget (nr. 18) findes i tillæg A, sp. 475, fremsættelsen i tidenden sp. 121).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Axel Ivan Pedersen: De foreslåede ændringer til næringsloven kan vi fra socialdemokratiets side give vor tilslutning, så meget desto mere som de er udtryk for en udvikling i organisationsstrukturen i erhvervslivet med henblik på at skabe mere frie forhold på området, netop det, som var tilsigtet med den næringslov, der blev resultatet af 11 års kommissionsarbejde.

Det er forståeligt, at sådanne ændringer kan medføre visse overgangsproblemer, som det kræver nogen tid at overvinde. Ligeså må man også regne med, at et centralt erhvervsregister til erstatning for næringsbreve også må tage tid at indarbejde, hvad vi allerede påpegede i 1966. At problemerne derfor løses på den foreslåede måde, overrasker os ikke, men må jeg ikke henlede opmærksomheden på, at der også i fremtiden kan opstå strukturelle organisationsproblemer, som kræver en rimelig overgangsperiode, og som jeg håber at regeringspartierne vil have samme forståelse for som i den foreliggende sag.

Vi kan altså fra socialdemokratiets side gå ind for disse ændringer til næringsloven, og vi nærer ikke fra vor side noget ønske om, at forslaget undergives nogen udvalgsbehandling.

Hans Kjær: Handelsministerens motive-ring i forelæggelsestalen for de to små ændringer til næringsloven taler for sig selv, så jeg skal blot henvide dertil og anbefale deres vedtagelse.

Jens Peter Jensen (Sørø amt): På venstres vegne kan jeg give tilslutning til de foreslåede ændringer, men jeg har et par enkelte bemærkninger at gøre.

Jeg synes, at ministerens begrundelse for forslaget vedrørende næringsbrev er god, idet det jo er hensigten at tilpasse en anmeldelsesordning for sådanne virksomheder til Danmarks Statistiks bestræbelser på at få etableret et almindeligt virksomhedsregister for hele landet.

Jeg går ud fra, at en sådan fremgangsmåde vil virke som en rationalisering, og jeg vil gerne høre, om den højtærede handelsminister kan sige noget positivt om, at et sådant virksomhedsregister vil betyde en

forenkling af opfyldelsen af den oplysningspligt, der er pålagt erhvervslivet. Det er jo efterhånden ikke så lidt tid, man i erhvervslivet skal anvende for at udfylde spørgeskemaer fra snart den ene snart den anden offentlige myndighed, og ofte er det de samme spørgsmål, man skal besvare forskellige steder. Det vil blive værdsat, hvis der her kan ske en forenkling, således at meget dobbeltarbejde kan undgås.

Jeg vil også spørge den højtærede handelsminister, om det er hensigten at etablere et sådant almindeligt virksomhedsregister igennem en særlig lovgivning. Det kan efter min opfattelse være påtrængende, at dette høje ting får en nøje indsigt i, hvad et sådant register skal omfatte, og hvilke beføjelser det gives til at fordre oplysninger fra erhvervsdrivende. Jeg håber, man til sin tid vil begrænse sig til det allermest nødvendige; jeg har nemlig ikke ret megen sympati for uproduktivt kartoteksarbejde og posekiggeri.

Vi har også sympati for handelsministerens forslag vedrørende påtegning om grossererborgerskabet. Det kan vi helt tiltræde. Nu bliver der altså en ensartet linje for hele landet, således at man får en ret til at få denne påtegning og dermed grossererbenævnelsen.

Venstre kan også tiltræde handelsministerens forslag til ændring af næringslovens § 18, stk. 2. Den gældende bestemmelse siger, at de københavnske grosserere skal være medlemmer af Grosserer-Societetet. Denne pligt til medlemskab stammer helt fra 1818, og den har ofte været genstand for kritik og diskussion. Nu foreslås det, at handelsministeren efter indstilling fra Grosserer-Societetets Komité kan ophæve bestemmelsen. Det er mig bekendt, at Grossistsammenslutningen af 1930 ønsker den påtænkte ændring af næringsloven formuleret således, at den definitivt ophæver det tvungne medlemskab for københavnske grosserere fra 1. januar 1970. Jeg synes ikke, der er nogen god grund til, at vi på denne måde skulle kaste os ud i en oprivende principdebat, for sagen er jo, at Grosserer-Societetet efter lange og trange forhandlinger med Provinshandelskammeret har dannet en landsomfattende organisation fra nytår, Danmarks Engros Handelskammer. Allerede af den grund er det jo urimeligt,

[Jens Peter Jensen (Sorø amt)]

at de københavnske grossererere i modsætning til landets øvrige grossererere har pligt til at være medlem af Grosserer-Societetet, og det er man også fortløbig med inden for Grosserer-Societetets Komité, hvor et særligt strukturudvalg arbejder med den fremtidige organisationsform. Jeg synes, det er rigtigt, at vi giver dem en rimelig tid til at få disse forhold bragt i god stand. Efter de oplysninger, jeg har skaffet mig, er der udsigt til, at ophævelsen af det tvungne medlemskab kan ske i løbet af 2-3 år.

Jeg vil i denne sammenhæng pege på, at nok kan man ud fra principielle synspunkter kritisere det tvungne medlemskab, men man må samtidig huske på — og det synes jeg lige skal nævnes ved denne debat, hvor det jo er lidt af en historisk begivenhed, vi beskæftiger os med — at der jo igennem lovgivningen er pålagt Grosserer-Societetet en række pligter; der har gjort det nødvendigt for organisationen at have et økonomisk grundlag at arbejde på. Jeg skal nævne pligten til at holde fondsbørs, jeg nævner det meget omfattende og meget påskønnede arbejde med afgivelse af responsa, og jeg nævner sidst, men ikke mindst forpligtelsen til at vedligeholde børsbygningen. Hvad det sidste angår, så vil jeg tillade mig at nævne, at Grosserer-Societetet her til fulde har levet op til forpligtelserne. Store økonomiske ofre er bragt for ikke blot at holde den gamle børsbygning i forsvarlig stand; der er tillige gennemført en meget lødig restaurering af Christian den Fjerdes gode, gamle renaissancebygning.

Jeg skal slutte med at sige, at mig bekendt er der en stående invitation for folketingets medlemmer til at aflægge et besøg hos vor gode genbo herovre, den smukke, gamle børsbygning. Jeg kan af egen erfaring sige, det er en meget stor oplevelse at komme der, og skulle det ikke være oplevelse nok i sig selv, så kunne man jo lægge vejen om ad fondsbørsen — det kunne godt give anledning til visse overvejelser.

Dagmar Andreasen: Jeg har såmænd ikke meget at tilføje til det, der allerede er sagt, kun måske lige det, at vi fra det radikale venstre opfatter det, som om det er meningen, at det tvungne medlemskab for københavnske grossererere skal ophøre, og at han-

delsministerens bemyndigelse kun tjener til at skaffe Grosserer-Societetet et økonomisk grundlag for dets videre virke; derfor bliver der en afviklingsperiode, indtil det bliver gennemført.

Den anden ændring, nemlig at ophævelsen af pligten til at løse næringsbrev, som skulle være sket 1. januar 1970, nu udskydes til 1973, har vi fra det radikale venstre ikke nogen indvendinger imod. Hvis vi kan springe et mellemlid over ved at undgå registreringspligten, må det være fornuftigt at vente, men det kniber en lille smule for mig at se, hvad disse næringsbreve overhovedet tjener til eller har tjent til i mange år; det er aldrig lykkedes mig at få en fornuftig forklaring på, hvad man skulle med næringsbreve, og den registrering, der har fundet sted, har tilsyneladende heller ikke været brugt.

Vi skal ikke fra det radikale venstre lægge nogen hindringer i vejen for de foreslåede ændringer og kræver heller ikke udvalgsbehandling.

Handelsministeren (Knud Thomsen): Det er mig en glæde at kunne takke alle de fire ordførere for tilslutningen til dette forslag, som naturligvis heller ikke er revolutionerende. Det er rigtigt, som hr. Axel Ivan Pedersen siger, at det skyldes overgangsproblemer, der er opstået i forbindelse med den nye næringslov, som blev vedtaget her for få år siden.

Til hr. Jens Peter Jensen (Sorø amt) vil jeg gerne først og fremmest sige, at jeg helt og varmt tilslutter mig hans betragtninger over Grosserer-Societetets aktivitet, og med hensyn til spørgsmålet om et almindeligt virksomhedsregister vil jeg sige, at det bliver naturligvis momsregistreringen, der så at sige bliver ryggraden i dette virksomhedsregister, som jo bliver meget omfattende.

Heller ikke jeg er nogen særlig ynder af, at der skal gives alt for mange oplysninger på upåkrævet måde, men de oplysninger, der kræves, er jo som helhed inde under lovgivningen om Danmarks Statistik. Hvis der i forbindelse med etablering af et virkeligt centralregister skulle være behov for yderligere oplysninger, er det helt sikkert, at et forslag herom vil havne på folketingets bord — det bliver altså enten gennem økonomiministeren eller gennem handels-

[Handelsministeren.]

ministeren til sin tid. Men jeg kan ikke tro, at det vil medføre nogen stærk yderligere udvidelse af pligten til at give oplysninger, og jeg ville selv se med bekymring på det.

Jeg skal endelig over for fru Dagmar Andreasen sige, at det er helt rigtigt, at med hensyn til det tvungne medlemskab ønsker man at give Grosserer-Societetets strukturudvalg en rimelig tid til at overveje dets holdning; der skal fastsættes kontingenter, man skal vurdere antallet af nye medlemmer osv. osv.

Man kan også rejse det spørgsmål, hvad næringsbrevene tjener til. Det var netop det, der blev rejst under næringslovbehandlingen, hvor man dengang gik ind for, at de skulle erstattes med en almindelig registreringspligt. Det var i og for sig tiltalende, og det var der enighed om, mig bekendt i alt fald. Det, der nu sker, er simpelt hen, at man siger: ja men hvorfor gå ind i et kortvarigt system med en særlig registreringspligt, når vi i løbet af formentlig 3 års tid kan have et virkeligt centralregister, hvortil al anmeldelse da kan foregå af næringsvirksomhed, som måtte være anmeldelsespligtig?

Jeg takker som sagt for tilslutningen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Ønskes der udvalgsbehandling? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, går lovforslaget direkte til anden behandling.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om statsstøtte til visse private seminarier.

(Lovforslaget (nr. 16) findes i tillæg A, sp. 551, fremsættelsen i tidenden sp. 115).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Karl Max Rasmussen: Lovforslaget tilsigter at ligestille de HF-studerende ved de private seminarier med de lærerstu-

derende fra 1. april 1970 med hensyn til bortfald af undervisningsafgifterne. Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, skyldes dets fremkomst, at udvalget for undervisning og uddannelse i sin betænkning af 23. maj 1969 over lovforslaget om bortfald af studieafgifterne ved visse private seminarier enstemmigt har henstillet til undervisningsministeren at søge problemet løst også for de HF-studerende, der er ved disse seminarier, og det er da al anerkendelse værd, at ministeren har fulgt denne henstilling så prompte. Som bekendt er den, som overvinder sig selv, større end den, som overvinder en stad; som det også fremgår af bemærkningerne, var det jo ikke ministerens tanke, at HF'erne skulle have været omfattet af loven.

Når nu dette er sagt, så et spørgsmål til ministeren. Lovforslaget tilsigter ligestilling, men altså først fra 1. april 1970. Hvorfor ikke ligestilling også indtil da? De lærerstuderende slipper jo med 200 kr. fra skoleårets begyndelse i år og til april næste år uden hensyn til, hvor meget de i øvrigt skulle have betalt, indtil loven træder i kraft. Det betyder jo, at der alligevel ikke er ligestilling mellem de lærerstuderende og de HF-studerende, når sidstnævnte skal betale fuld afgift i de 8 måneder af skoleåret mod de lærerstuderendes 200 kr. Vi kan vel i udvalget få oplyst, hvor meget større merudgiften for de 8 måneder ville blive, hvis fuld ligestilling skulle skabes. Jeg kan ikke forestille mig, at udgiften ville blive så stor, at den kan motivere, at de 8 måneders ulighed opretholdes.

Gerda Møller: I al vor lovgivning stræber vi efter, at der skal blive lige adgang for alle til at modtage undervisning, og derfor kan det konservative folkeparti støtte det foreliggende forslag, der, som den foregående ordfører sagde, går ud på at gøre undervisningen til højere forberedelseseksamen vederlagsfri fra 1. april 1970, når kursus er oprettet ved et af de private seminarier, der uddanner lærere til folkeskolen. Det er også rigtigt, som det blev sagt, at vi allerede har taget spørgsmålet op sidste år under behandlingen af lovforslaget om statsstøtte til visse seminarier, og det er det, der er baggrunden for, at forslaget i dag ligger her på folketingets bord.